Місячний Економічний Моніторинг України

№10 (192), жовтень 2016 року

Резюме

Тема місяця: Бюджет на 2017 рік

Політика: Рада директорів МВФ завершила другий огляд економічної програми України в рамках Механізму розширеного фінансування та схвалила виділення Україні кредиту розміром 1 млрд дол. США.

Реальний сектор: Зростання реального ВВП пришвидшилось з 0,1% дпр за перші три місяці 2016 року до 1,4% дпр у другому кварталі завдяки збільшенню внутрішнього попиту.

Енергетичний сектор: 22 вересня з урахуванням вимог міжнародних донорів та експертів Верховна Рада ухвалила Закон про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Сільське господарство: Валовий обсяг сільськогосподарського виробництва в серпні зменшився на 0,9% дпр через скорочення виробництва молока та яєць.

Зовнішній сектор: Рахунок поточних операцій у серпні був у дефіциті на рівні 0,4 млрд дол. США порівняно зі збалансованим рахунком у серпні 2015 року через вищий дефіциту торгівлі товарами.

Фіскальна політика: Доходи Зведеного бюджету у вересні зросли на 6,4% дпр. НБУ так і не спрямував до бюджету свій прибуток через подальшу затримку у формуванні Ради НБУ.

Соціальна політика: У другому кварталі наявний доход домогосподарств зріс на 14,3% в номінальному виразі через збільшення доходів з усіх основних джерел .

Ринок праці: Ситуація на ринку праці стабілізувалась, про що свідчить досить стабільний рівень безробіття та зростання заробітної плати.

Монетарна політика: Споживча інфляція сповільнилась до 7,9% дпр у вересні з 8,4% дпр у серпні.

Обмінний курс: НБУ допоміг знизити коливання на валютному ринку, продавши 178 млн дол. США.

Державний борг: Затвердження другого огляду програми МВФ дозволило уряду розмістити п'ятирічні США гарантованих облігацій за найнижчою процентною ставкою.

Тема місяця: Бюджет на 2017 рік

Оптимістичний погляд на бюджет, але із застереженнями щодо ризиків

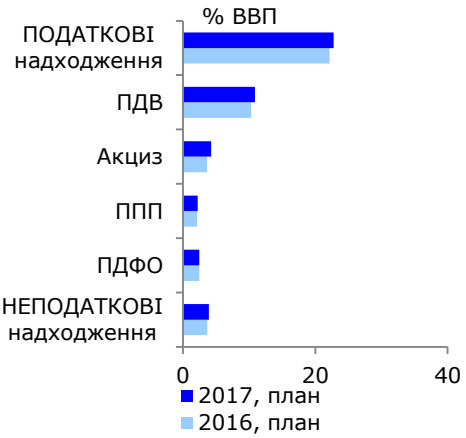
Олександра Бетлій

Уряд подав Проект Закону про Державний бюджет на 2017 рік до парламенту 15 вересня 2016 року, що відповідає визначеним у Бюджетному кодексі термінам. Є причини вважати, що бюджетний процес проходитиме без шоків і документ буде в цілому ухвалено до кінця листопада. Поки що Міністерство фінансів активно долучається до обговорення бюджетних параметрів та запропонованих змін, тоді як народні депутати, як і завжди, намагаються поперед своїх колег знайти проблемні місця в бюджеті.

Макроекономічні припущення. Планові параметри бюджету на 2017 рік ґрунтуються на досить реалістичному прогнозі, якщо бути оптимістом. Так, за офіційними оцінками номінальний ВВП зросте на 14%, а реальний ВВП збільшиться на 3,0%. Для порівняння: за нещодавно переглянутим прогнозом Інституту ВВП зросте на 2,7% в реальному виразі та 13,3% в номінальному виразі. Отже, є ризик недовиконання доходів бюджету у 2017 році.

Доходи. Доходи Державного бюджету відповідно до плану зростуть на 16,1% до 706 млрд грн (порівняно з планом на 2016 рік). Це означає, що доходи відносно до ВВП становитимуть 27,3%, що на 0,4 відсоткові пункти більше, ніж у 2016 році. Це передусім відображає вищі податкові надходження. Зокрема, доходи від ПДВ за планом зростуть внаслідок скасування спеціальної схеми ПДВ для сільськогосподарських компаній. Додаткові валові надходження ПДВ частково буде витрачено на вищі відшкодування ПДВ, адміністрування яких полегшиться і які здійснюватимуть вчасно. Зростання доходів від акцизу пов'язано із збільшенням споживання та підвищенням ставок. Поліпшення консолідованих фінансових результатів підприємств за оцінкою сприятиме вищим доходам від ППП. Водночас доходи від ПДФО відносно до ВВП залишаться незмінними на рівні 2016 року. Доходи від рентних платежів знизяться внаслідок менший ставок на видобування нафти на газу.

Доходи Державного бюджету

Джерело: Закон про Державний бюджет на 2016 рік, проект Закону Державного бюджету на 2017 рік

Неподаткові надходження дещо зростуть по відношенню до ВВП через вищі доходи від державних підприємств. Трансферт прибутку НБУ до бюджету скоротиться по відношенню до ВВП (його заплановано у 41 млрд грн у 2017 році порівняно із 38 млрд грн у 2016 році). Особливий ризик для виконання плану доходів пов'язано із спецконфіскацією, доходи від якої заплановано у 10,5 млрд грн. У 2016 році відповідні доходи від спецконфіскації так і не було отримано через недосконале законодавство.

Видатки. Прожитковий мінімуму а отже мінімальну пенсію та мінімальну заробітну плату, буде підвищено на 15,9% в середньому за 2017 рік та 13,7% дпр у грудні, що означає збільшення соціальних стандартів у реальному виразі. Таке збільшення покликано частково відновити купівельну спроможність домогосподарств після її різкого падіння у 2014 та 2015 роках. Заробітні плати в бюджетних секторах, відповідно до офіційних заяв, зростуть швидше, ніж мінімальна заробітна плата.

Уряд планує збільшити видатки досить однаково по всіх основних функціях бюджету. Отже, структура видатків особливо не зміниться. Зокрема, відсутність пенсійної реформи та реформи соціального забезпечення означають, що видатки на соціальний захист залишаться великими. Уряд все ж запропоновував до ухвалення ряд змін до видаткової частини бюджету, але поки що зарано оцінювати їх вплив на ефективність бюджетних видатків, оскільки це залежатиме від впровадження процедур, які ще буде ухвалено пізніше. Стипендії студентам ВНЗ буде розподілено на соціальні та академічні, але поки що не оприлюднено критеріїв їх призначення.

В проекті Бюджету передбачено 3,0 млрд грн прямої підтримки малих фермерів. В минулому радше не було досвіду спішного надання субсидій малим сільськогосподарським виробникам, але потенційним є збільшення конкуренції для великих агрохолдингів, якщо малі виробники збільшать своє виробництво.

Важливим є рішення щодо фінансування комунальних платежів бюджетних установ (зокрема, в сфері освіти та охорони здоров'я) за рахунок коштів місцевих бюджетів (раніше комунальні платежі було включено в освітню та медичну субвенції). Такий крок покликаний створити стимули для вищої енергоефективності цих установ. Уряд також планує створити Фонд енергоефективності і передбачив на його фінансування 800 млн грн. Однак парламент спочатку повинен ухвалити закон про ринок електроенергії, який відкриє можливість для фінансування Фонду також за рахунок міжнародних донорів.

Ефективність Фонду регіонального розвитку також залежатиме від критеріїв виділення коштів на фінансування проектів. На сьогодні видається, що Фонду бракує якісних заявок.

В цілому, проект Бюджету на 2017 рік досить реалістичний. Водночас є ризики щодо його виконання, які пов'язані із можливим нижчим економічних зростанням, популізмом народних депутатів під час процедури ухвалення Бюджету в парламенті. Інший ризик пов'язаний із можливими негараздами із впровадженням ухвалених рішень.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: МВФ надав Україні позику на суму 1 млрд доларів США

МВФ. Рада директорів МВФ завершила другий огляд економічної програми України за підтримки в рамках Механізму розширеного фінансування (EFF) і схвалила виділення Україні кредиту розміром 1 млрд дол. США. Це був третій транш для України в рамках цієї Програми (початково його планували надати у вересні 2015 року), в результаті якого загальна сума позик за Програмою сягнула близько 7,62 млрд доларів США. У Доповіді місії МВФ зазначено, що Україна здійснила ряд важливих політичних кроків відтоді як було здійснено попередній огляд. Це, зокрема, коригування бюджету, реструктуризація державного боргу, збільшення тарифів на газ і опалення та рішучі заходи із відновлення банківської системи. Однак у доповіді також наголошується на тому, що прогрес України у боротьбі з корупцією, приватизації державних підприємств та здійсненні пенсійної реформи був повільнішим через «політичний опір». Розмір траншу було зменшено із 1,7 млрд дол. США до 1 млрд дол. США. Щоб отримати наступний транш позики (який за розкладом заплановано на листопад 2016 року), уряд повинен продовжувати реформи. Ймовірно, що найскладнішим завданням для уряду буде подання законопроекту про обіг земель, особливо з огляду на продовження мораторію на продаж сільськогосподарської землі до 2018 року (яке було затверджено парламентом 6 жовтня).

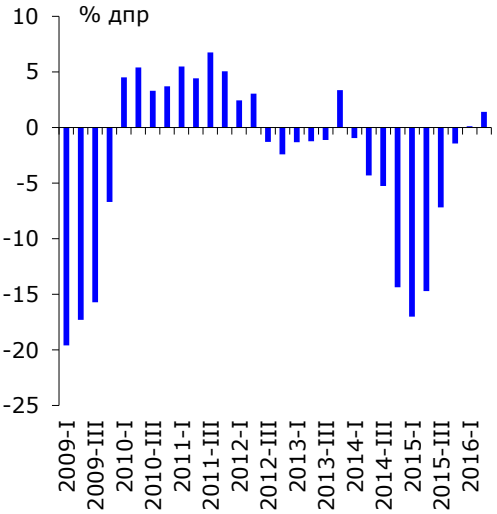
Війна на Донбасі. Режим припинення вогню, який розпочався 1го вересня, знизив кількість втрат української армії, але не зупинив нападів з боку об'єднаних російсько-сепаратистських сил. 12 військових було вбито внаслідок бойових дій, а 71 військового було поранено. Начальник Головного управління Національної поліції в Донецькій області В'ячеслав Аброськін повідомив, що протягом восьми місяців 2016 року в результаті збройного конфлікту було вбито 21 цивільного громадянина та поранено 94 цивільних громадян. Уповноважений Президента з мирного врегулювання ситуації в Донецькій та Луганській областях Ірина Геращенко сказала, що протягом 2016 року з полону об'єднаних російсько-сепаратистських сил було звільнено лише 14 громадян України та лише трьох осіб було звільнено із російських в'язниць. Також у вересні президент П.Порошенко підписав указ про демобілізацію військовослужбовців, яких були мобілізовані протягом шостої хвилі мобілізації АТО.

Судова реформа. Верховна Рада України скористалася останнім шансом звільнити суддів за день до того, як набрали чинності зміни до Конституції України. Парламент проголосував за звільнення 29 суддів, 19 з яких виносили рішення проти учасників Євромайдану у 2013-2014 роках. Це була остання можливість для Верховної Ради звільнити цих суддів до моменту набрання чинності змінами до Конституції у частині правосуддя та закону «Про судоустрій і статус суддів». Нове законодавство позбавляє президента та парламент можливості звільняти суддів, обмежує імунітет суддів від кримінального переслідування та посилює контроль за джерелами їх доходів. Ця реформа покликана зменшити залежність судової гілки влади від корупції, а також від політичного та олігархічного впливу.

Крим. У вересні Верховний суд окупованої Росією Автономної Республіки Крим заборонив діяльність Меджлісу кримськотатарського народу, назвавши його екстремістською організацією. Через це рішення близько 3000 кримських татар опинилися під загрозою тюремного ув'язнення. Меджліс є керівним органом кримськотатарського народу і діє на основі міжнародного права та законів України. Також у вересні в Криму відбулися російські парламентські вибори. Ряд закордонних країн, у тому числі Естонія, Франція, Німеччина, Литва, Великобританія та США, не визнали законність виборів в Криму. Україна не

Населення (без Криму): 42,7 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 19%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 10%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: Росія 18%, ЄС 32%
Імпорт: Росія 23%, ЄС 39%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

визнала легітимності новообраного сьомого скликання Державної Думи Росії.

Реальний сектор: Позитивні тенденції

ВВП. Зростання реального ВВП пришвидшилось з 0,1% дпр у перші три місяці 2016 року до 1,4% дпр у другому кварталі. Зростання було підтримано збільшенням внутрішнього попиту. Зокрема, зростання реального наявного доходу домогосподарств (на 5,6% дпр) сприяла приросту реального кінцевого приватного споживання на 4,3% дпр у другому кварталі. Реальне нагромадження основного капіталу стрімко зросло на 17,6% дпр (4,2% дпр в першому кварталі) завдяки суттєвому збільшенню витрат на машини та обладнання. Інвестиції в будівництво також зросли. Зокрема збільшились бюджетні видатки на інфраструктурні проекти. Інвестиції, як і раніше, було переважно профінансовано за рахунок власних ресурсів компаній, які частково було забезпечено заощадженнями від зниження ставки ЄСВ. Банківське фінансування інвестицій залишилось низьким. Водночас реальний чистий експорт зробив від'ємний внесок до зростання реального ВВП, оскільки реальний експорт товарів та послуг знизився більше, ніж імпорт (відповідно на 6,5% дпр та 0,1% дпр).

З боку виробництва реальна валова додана вартість (ВДВ) зросла у більшості секторах. Реальна ВДВ в сільському господарстві збільшилась на 0,6% дпр через вищий врожай фруктів та овочів. Логістичні проблеми в червні через воєнний конфлікт та страйк на залізниці на окупованій території Донбасу були основними причинами сповільнення темпів приросту ВДВ в переробній промисловості до 3,4% дпр і зниження добувної промисловості на 3,7% дпр. Реальна ВДВ в будівництві стрімко зросла на 14,9% дпр, але з низької бази. Вище споживання та зростання сільського господарства сприяли збільшенню реальної ВДВ у торгівлі, тоді як вище виробництво та торгівля сталі, залізної руди, зернових сприяли приросту ВДВ в транспорті.

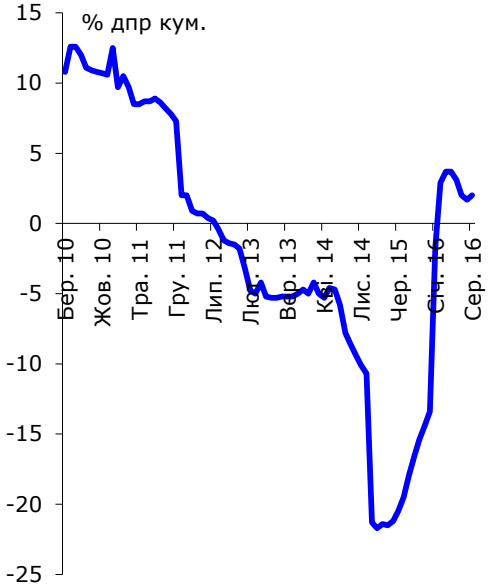
Секторальні тенденції. Промислове виробництво зросло на 1,5% дпр у серпні після зростання на 0,9% дпр у липні (темпи прирости скориговано на кількість робочих днів; без корегування темпи приросту становили у серпні 3,4% дпр через два додаткові робочі дні порівняно із серпнем 2015 року). Переробна промисловість зросла на 5,5% дпр (без корегування на кількість робочих днів) через більше виробництво в усіх секторах. Приріст в металургії становив 5,0% дпр завдяки вищому виробництву сталі та незмінному виробництву труб. Машинобудування зросло на 1,8% дпр через вище виробництво автомобілів, сільськогосподарських машин та обладнання. Темпи зростання хімічної промисловості пришвидшились до 12,4% дпр (з 7,1% дпр), найвірогідніше, через імпортозаміщення, оскільки зросло виробництво лаків, фарб та побутової хімії. Вище виробництво м'яса, м'ясних виробів та олії сприяли зростанню харчової промисловості на 1,2% дпр. Водночас добувна промисловість скоротила виробництво на 1,7% дпр через нижче видобування залізної руди.

Зростання в будівництві становило 12,0% дпр через більше фінансування нежитлового будівництва та інфраструктурних проектів. Водночас житлове будівництво скоротилось на 4,3% дпр через високу статистичну базу.

У серпні зростання роздрібної торгівлі підприємств пришвидшилось до 5,2% дпр. Це пов'язано із зростанням реального наявного доходу домогосподарств.

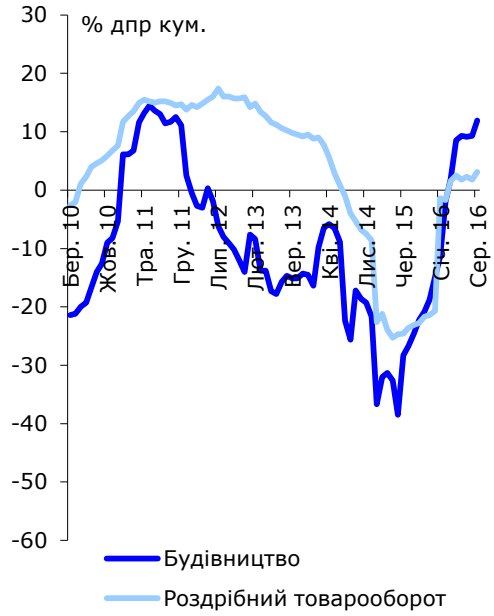
Держстат публікує інформацію без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Промислове виробництво

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Енергетика: Україна ухвалила важливі закони

Електроенергія. 22 вересня Верховна Рада ухвалила Закон про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП). Закон

визначає відповідальність членів Комісії за свої рішення та встановлює терміни ротації членів НКРЕКП. Закон відповідає європейському законодавству і є великим кроком уперед на шляху незалежності НКРЕКП. Зокрема, НКРЕКП отримала незалежне джерело фінансування, а її рішення залишатимуться чинними навіть на період їх оскарження у суді. Проте, повна заміна діючих членів Комісії відбудеться через півтора роки.

22 вересня Верховна Рада також ухвалила Закон про ринок електричної енергії України. Закон покликаний впровадити ринок двосторонніх договорів та балансуючого ринку в Україні. У 2013 році парламент ухвалив подібний закон про засади функціонування ринку електричної енергії, за яким ринок двосторонніх договорів мав запрацювати у 2017 році, але його положення не було повністю впроваджені.

Обидва закони ще має підписати Президент, але ймовірність підписання є дуже високою.

Реформа «Нафтогазу». 7 вересня Міністерство економічного розвитку та торгівлі змінило статут «Нафтогазу», передавши право призначати членів спостережної ради та правління «Укртрансгазу» загальним зборам акціонерів «Нафтогазу». Крім того, Міністерство передало право змінювати статут «Укртрансгазу» та затверджувати його фінансовий план і інвестиційну програму загальним зборам акціонерів «Нафтогазу».

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) зазначив, що таке рішення суперечить кредитній угоді на 300 млн дол. США між ЄБРР та Урядом України щодо купівлі природного газу, та закликав скасувати рішення Міністерства. «Нафтогаз» повідомив, що це рішення також суперечить кредитній угоді на 500 млн дол. США зі Світовим Банком. 19 вересня Міністерство призупинило зміни до статуту «Нафтогазу» до квітня 2017 року. Міністр економічного розвитку та торгівлі вважає зміни в управлінні «Укртрансгазом» правильним рішенням, але визнав недостатність проведених консультацій з цього приводу.

22 вересня управління «Нафтогазом» було передане від Міністерства економічного розвитку та торгівлі до Кабінету Міністрів з метою пришвидшення реформування «Нафтогазу».

Прозорість. Кабінет Міністрів зобов'язав тепло- та водопостачальників забезпечити публічний доступ до їх інвестиційних програм. Компанії також зобов'язані оприлюднювати звіти щодо виконання затверджених інвестиційних програм, що дозволить встановити суспільний контроль над програмами, підвищити якість послуг та боротися з корупцією в секторі.

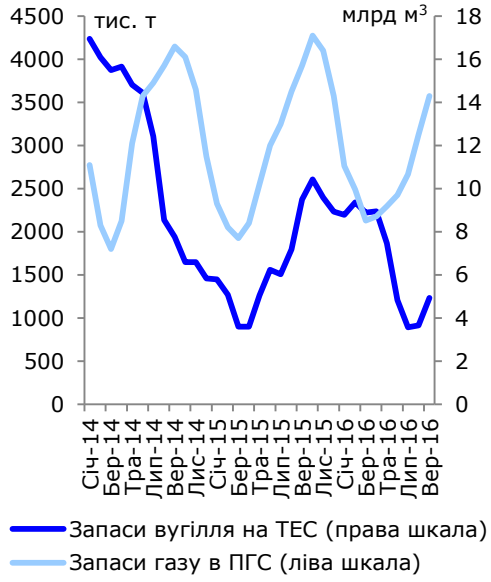
Транспорт. Україна розвиває нові транзитні маршрути

Залізниця. Україна та Грузія підписали угоду про організацію прямого міжнародного залізнично-паромного сполучення між портами Чорноморськ та Батумі. Ця угода є частиною переговорів по Новому Шовковому шляху – організації швидкого вантажного сполучення між Китаєм та Європою. Одна з ліній маршруту проходить через Казахстан, Азербайджан, Грузію та Україну. Найбільшими перешкодами до успішного впровадження цього проекту залишаються високі портові збори та нестача поромів на Чорному морі. Перша спроба скористатись цим шляхом відбулась у січні 2016 року, коли контейнерний поїзд за 16 днів доїхав з українського порту Чорноморськ до станції Достик на казахо-китайському кордоні.

Сільське господарство: Перегляд безтарифних квот на імпорт в ЄС

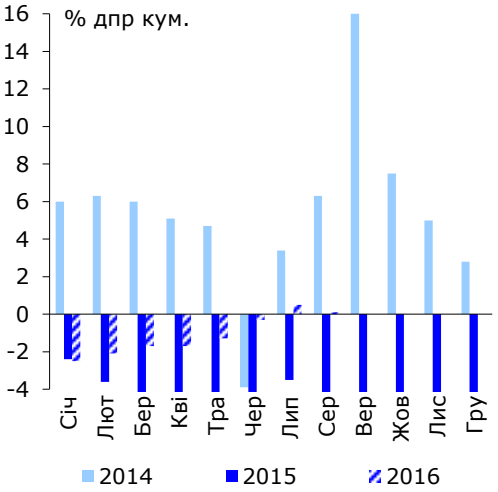
Виробництво. Валовий обсяг сільськогосподарського виробництва в серпні зменшився на 0,9% дпр через зменшення виробництва молока та яєць. Виробництво молока постраждало від державного регулювання цін на фоні збільшення собівартості; в результаті виробництво молока зменшилося на 3,8% дпр.

Запаси вугілля та газу

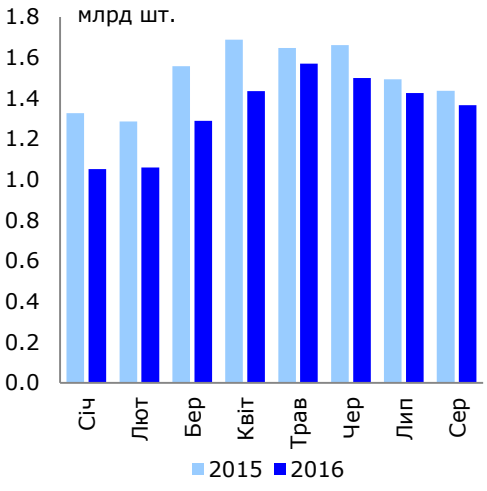
Джерело: Міністерство енергетики

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

Виробництво яєць

Джерело: Держкомстат

Виробництво яєць зменшилося на 4,9% дпр передусім через проблеми з експортом. Сприятливі погодні умови сприяли збільшенню виробництва зернових та зернобобових, а також цукрового буряка та соняшника.

Торговельна політика. У вересні Європейська Комісія (ЄК) ініціювала збільшення розміру безтарифних квот на імпорт в ЄС для українських експортерів в рамках ПВЗВТ між Україною та ЄС. Квоти будуть збільшені для секторів з великою кількістю малих та середніх виробників. Згідно з пропозицією ЄК, річну квоту на мед у 2017 році буде збільшено на 60% до 8 000 тон, квоту на яблучний та виноградний сік - на 5% до 10 500 тон, квоту на оброблені томати - на 50% до 15 000 тон. Квоту також буде збільшено для тих товарів, на які є великий попит в ЄС: квоту на ячмінь буде збільшеною на 40% до 350 000 тон; квоту на кукурудзу - на 60% до 650 000 тон. Водночас квоту на м'ясо птиці переглядати не будуть, що, найвірогідніше, пов'язано із монополізацією цього ринку декількома великими компаніями. Ці зміни, запропоновані ЄК, повинні ще бути схваленими Парламентом ЄС.

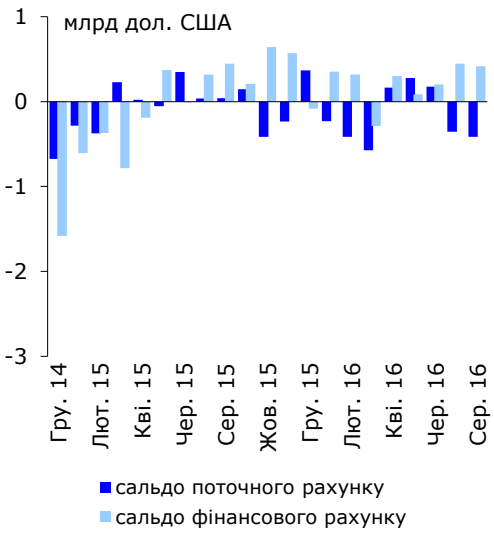
Зовнішній сектор: Профіцит фінансового рахунку збалансував дефіцит рахунку поточних операцій

Рахунок поточних операцій. Рахунок поточних операцій у серпні був у дефіциті на рівні 0,4 млрд дол. США порівняно зі збалансованим рахунком поточних операцій у серпні 2015 року. Дефіцит рахунку поточних операцій став наслідком вищого дефіциту торгівлі товарами на рівні 0,7 млрд дол. США через швидше відновлення імпорту (порівняно з 0,3 млрд дол. США у серпні 2015 року). Відновлення імпорту призвело до збалансування торгівлі послугами (порівняно з профіцитом у 0,1 млрд дол. США рік тому). Чистий притік вторинних доходів лишався близьким до нуля, включаючи чистий відтік доходів від інвестицій на рівні 0,4 млрд дол. США. Грошові перекази з-за кордону зросли на 25,5% дпр до 0,3 млрд дол. США. Чистий відтік інвестиційного доходу становив 0,4 млрд дол. США.

Експорт товарів зріс на 1,0% дпр (порівняно з падінням на 10,0% дпр у липні 2016 року). Експорт продовольчих товарів зріс на 5,5% дпр через вищий обсяг експорту зернових, тоді як ціни лишались низькими. Експорт металургійної продукції зріс на 4,7% дпр через вищі ціни та більший попит. Зокрема українські виробники сталі виграли від антидемпінгових заходів ЄС проти російської та китайської сталі. Вищий експорт мінеральної продукції (на 13,2% дпр), деревини (на 4,7% дпр) та промислових виробів (на 3,9%) передусім пояснювався ефектом статистичної бази. Експорт хімічної продукції знизився на 9,4% дпр, оскільки галузь лишалась пригніченою. Зниження експорту продукції машинобудування пришвидшилось до 31,8% дпр з 24,8% дпр у липні, оскільки Україна уже виконала зобов'язання за контрактами з Туркменістаном. Експорт послуг зріс на 2,4% дпр завдяки вищому експорту транспортних та комп'ютерних послуг.

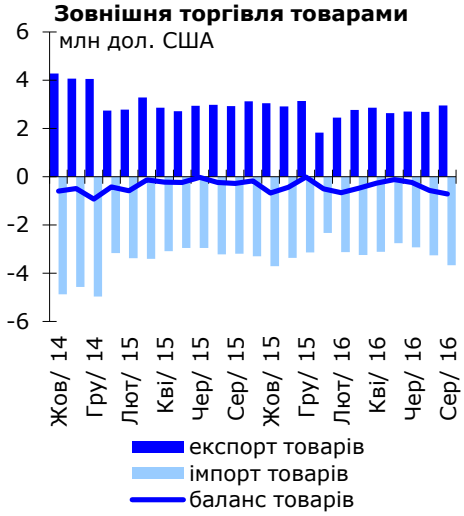
Зростання імпорту товарів пришвидшилось до 14,9% дпр (порівняно з 1,2% дпр у липні 2016 року). Зростання неенергетичного імпорту пришвидшилось до 26,6% дпр (порівняно з 10,9% дпр у липні 2016 року) завдяки відновленню інвестиційного та споживчого попиту. Вищий споживчий попит призвів до пришвидшення темпів приросту імпорту продовольчих товарів та промислових виробів. Вищий імпорт продукції машинобудування (на 57,7% дпр) пояснювався більшими закупками сільськогосподарських машин, а також вищим імпортом пасажирських авто. Імпорт хімічної продукції зріс на 13,7% дпр через вищі закупки добрив. Пришвидшення імпорту металургійної продукції до 25,7% дпр підтримувалось відновленням будівництва та машинобудування. Зниження імпорту мінеральної продукції надалі уповільнилось до 16,9% дпр (порівняно з 27,2% дпр у липні 2016 році), оскільки Україна збільшила закупки природного

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

Зовнішня торгівля товарами

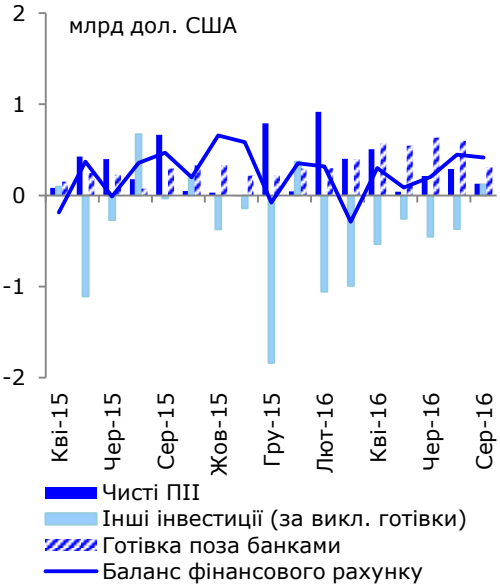

Джерело: попередні оцінки НБУ

газу з ЄС та сирої нафти з Казахстану. Імпорт послуг зріс на 8,3% дпр завдяки більшій кількості закордонних подорожей.

Фінансовий рахунок. Профіцит фінансового рахунку у серпні сягнув 0,4 млрд дол. США (порівняно з 0,5 млрд дол. США у серпні 2015 році). Чистий приток ПІІ знизився до 0,1 млрд дол. США, але 87% з них було спрямовано до реального сектору. Сектор державного управління досі не залучив зовнішнє фінансування у серпні, але виплатив деяку непогашену заборгованість. Зовнішні активи банківського сектору знизились на 0,2 млрд дол. США, тоді як реальний сектор зміг залучити 0,1 млрд дол. США зовнішнього боргового фінансування. Зростання волатильності обмінного курсу швидше за все було основною причиною для скорочення чистих продажів іноземної готівки до банківського сектору на 0,3 млрд дол. США до 0,3 млрд дол. США.

Рахунок фінансових операцій

Джерело: НБУ

Фіскальна політика: Подано проект Закону про Державний бюджет на 2017 рік

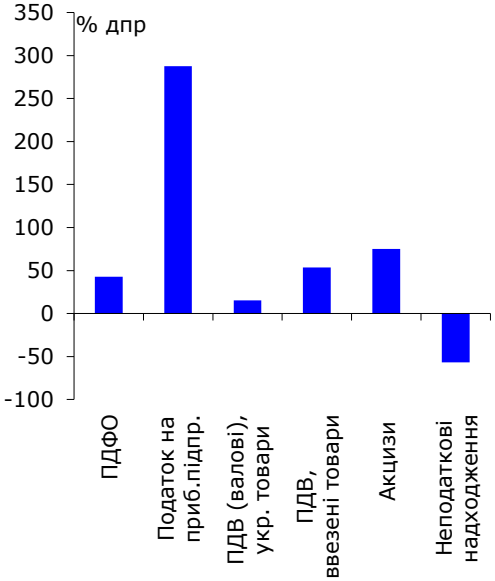
Доходи. За попередніми даними Державного казначейства доходи Зведеного бюджету у січні-вересні зросли на 6,4% дпр, що близько до темпів приросту липня (у серпні рекордне зростання доходів на 36,5% дпр було пов'язано із змінами до розкладу сплати ППП). НБУ досі не зміг спрямувати до бюджету свій прибуток через подальшу затримку у формуванні Ради НБУ. Податкові надходження зросли на 45,0% дпр через вищі надходження від основних податків. Доходи від ПДФО зросли через вищу ефективну ставку та збільшення заробітних плат. Вище споживання сприяло збільшенню надходжень від ПДВ та акцизів. Водночас рентні платежі залишались нижчими за планові через занадто оптимістичний план надходжень та недосконале адміністрування.

Видатки. Видатки Зведеного бюджету у серпні зросли на 24,2% дпр (20,3% дпр у липні). Зокрема, фінансування капітальних видатків зросло на 23,9% дпр (13,9% дпр у липні). Різке збільшення окладів працівників бюджетної сфери та військових позначились на збільшенні видатків на оплату праці на 23,4% дпр, незважаючи на зниження ставки ЄС. Водночас трансферт Пенсійному фонду та фінансування соціального забезпечення (включно із житлово-комунальними субсидіями) зросли на 64,1% дпр.

Дефіцит. Дефіцит Зведеного бюджету за вісім місяців року скоротився до 11,3 млрд з 22,9 млрд грн у січні-липні.

Бюджет-2017. Уряд подав проект Закону про Державний бюджет на 2017 рік 15 вересня, як цього вимагає Бюджетний кодекс. Доходи Державного бюджету за планом зростуть на 16,1% в номінальному виразі. За офіційною оцінкою вони збільшаться на 0,4 відсоткових пунктів до 27,3% ВВП. Це частково відображає запропоноване збільшення ставок акцизів. Видатки (включно з кредитами) заплановано у сумі 784 млрд грн або 30,3% ВВП. Міністерство фінансів запропоновало структуру видатків подібну до попереднього року. Дефіцит заплановано у 77,5 млрд грн або 3,0% ВВП; його буде профінансовано за рахунок запозичень та приватизаційних надходжень. В цілому, запропонований проект Бюджету на 2017 рік не містить суттєвих реформ, але ґрунтується на радше реалістичному макроекономічному прогнозі та передбачає досить обґрунтоване підвищення соціальних стандартів.

Зростання доходів Зведеного бюджету у серпні 2016 року

Джерело: звіт Державного казначейства

Соціальна політика: Збільшення доходу

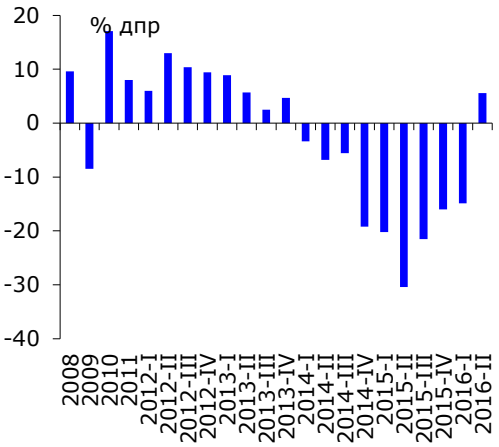
Доходи. Наявний доход домогосподарств у другому кварталі 2016 року зріс на 14,3% дпр в номінальному виразі через вищі доходи з усіх джерел. Доходи від заробітної плати зросли на 26,1% дпр, оскільки заробітні плати поступово зростають, щоб врахувати різке зростання цін у 2015 році. Водночас доход від соціальної допомоги та поточних трансфертів зріс на 12,3% дпр через помірне збільшення мінімальної пенсії, інших соціальних платежів та житлово-комунальних субсидій. Змішаний доход та прибуток зріс лише на 6,4% дпр через повільне зростання цін на

продовольчі продукти та побутові послуги, а також низький попит.

Реальний наявний доход домогосподарств зріс на 5,6% дпр (порівняно із зниженням на 14,9% дпр в першому кварталі) через збільшення номінального доходу та сповільнення інфляції.

Субсидії. Уряд запровадив зміни до процедури надання житлово-комунальних субсидій. Зокрема, було змінено підходи щодо врахування доходів осіб, які звертаються по отримання субсидій. Так, при призначенні субсидії доход особи без будь-якого задекларованого доходу визначають на рівні двох розмірів прожиткового мінімуму. Протягом останнього часу уряд досить часто звертається до корегування процедури подання та отримання субсидій в ручному режимі. Зміна підходів до врахування доходів покликана знизити можливі зловживання при отриманні субсидій. Водночас це може також зашкодити особам, які справді зіткнулись із проблемами, зокрема, внаслідок втрати роботи. В цілому, це рішення ще раз піднімає питання щодо необхідності та важливості повноцінної реформи соціального забезпечення.

Реальний наявний доход домогосподарств

Джерело: Держстат

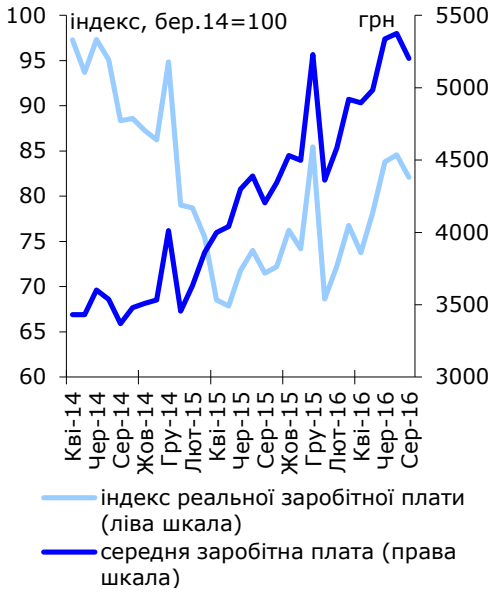
Ринок праці: Півроку безперервного зростання реальної заробітної плати

Заробітна плата. Середня номінальна заробітна плата у серпні виросла на 23,7% дпр до 5202 грн завдяки збільшенню мінімальної заробітної плати, зменшенню ставки ЄСВ та зростанню заробітної плати бюджетних працівників. Ріст реальної заробітної плати становив 15,4% дпр завдяки сповільненню темпів інфляції.

Номінальна заробітна плата в промисловості виросла на 19,9% дпр. Реальна заробітна плата виросла у кожному секторі промисловості, окрім сектору виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення. Основні підприємства цього сектору сильно постраждали від війни на Сході України; середня номінальна заробітна плата в секторі зменшилася на 6,2% дпр. Макроекономічна стабілізація та зростання цін на імпортні продукти стимулювали зростання попиту на продукти внутрішнього виробництва. Як наслідок, фінансові результати текстильних, фармацевтичних та харчових підприємств дозволили їм підняти середні зарплати своїх працівників на 34,7% дпр, 32,2% дпр та 23,9% дпр, відповідно. Підприємства металургійної промисловості збільшили середню заробітну плату на 12,7% через перерви у виробництві. Підвищення тарифів дало можливість підприємствам, що спеціалізуються на постачанні електроенергії та газу, збільшити середню зарплату на 28,3% дпр.

Заробітна плата в бюджетних секторах (21,4% загальної зайнятості) поступово зростала. Зокрема, заробітна плата виросла на 24,2% дпр в освіті та на 25,3% дпр в охороні здоров'я у зв'язку зі збільшенням окладів у єдиній тарифній сітці. Заробітна плата в секторі державного управління та оборони зросла на 37,4% дпр внаслідок рішення Кабінету Міністрів збільшити заробітну плату бюджетних працівників з 1 травня.

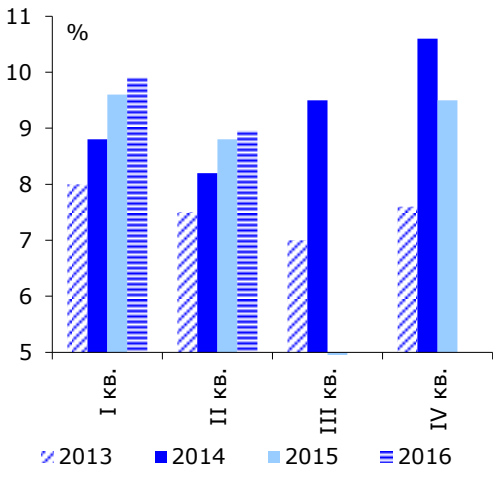
Середня заробітна плата*

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Безробіття. У другому кварталі 2016 року рівень безробіття (методологія МОП) виріс на 0,2 відсоткових пунктів до 9,0% економічно активного населення у віці від 15 до 70 років. Це, найвірогідніше, вказує на стабілізацію ситуації на ринку праці на фоні поліпшення результатів діяльності більшості секторів. Рівень безробіття у всіх областях залишився приблизно на рівні минулого року.

Рівень безробіття (МОП)

* 2014 р. - без врахування Криму, 2015 р. - без врахування Криму та частини зони АТО
Джерело: Держстат

Монетарна політика: Інфляція сповільнилась до 7,9% дпр

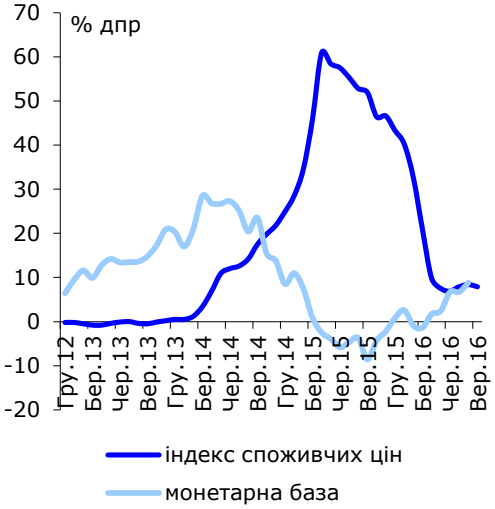
Споживча інфляція сповільнилась до 7,9% дпр у вересні до 8,4% дпр у серпні. Індекс цін на харчові продукти збільшився лише на 4,2% дпр, а ціни на більшість складових зросли менш ніж 10% дпр. Суттєвими винятками були овочі, ціни на які впали на 19%

дпр, молочні продукти, що подорожчали на 13-22% дпр, і цукор, що став на 15% дпр дорожчим. Це, ймовірно, відображає високий урожай овочів та падіння виробництва молока. Низька конкуренція між виробниками молока ймовірно пояснює високий розрив між закупівельними, оптовими та роздрібними цінами на молоко.

Базова інфляція, що виключає регульовані ціни, а також ціни на енергоносії та непереоблені харчові продукти, сповільнилась до 6,3% дпр. Споживчий попит, незважаючи на нещодавнє зростання, залишався достатньо слабким, щоб стримувати інфляційний тиск, а світові ціни на сировинні товари залишаються помірними. Вплив невеликого знецінення гривні у серпні і вересні на ціни на імпортні товари був, здається, невеликим. Індекс цін на утримання житла та комунальні послуги зріс на 15,8% дпр, оскільки тарифи на гарячу воду та опалення стрімко зросли на 77% дпр, а тарифи на електрику - на 60% дпр.

У вересні на засіданні комітету з монетарної політики НБУ зменшив облікову ставку в п'ятий раз поспіль. Облікова ставка НБУ тепер сягнула 15% річних (проти 15,5% річних встановлені у липні). Відсоткові ставки за кредитами юридичним особам та депозитами надалі падали відповідно до менш жорсткої монетарної політики, але повільнішими темпами.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

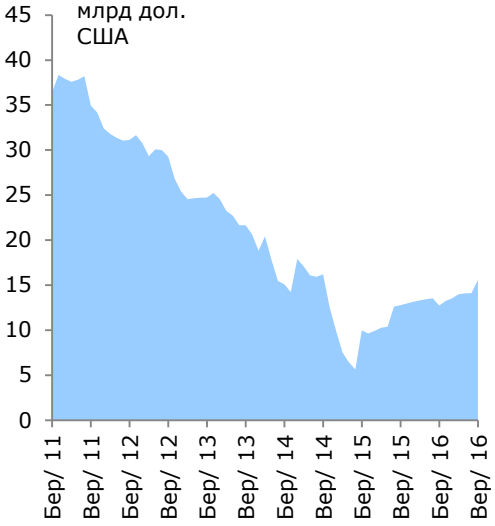
Джерело: Держстат, НБУ

Обмінний курс: Коливання лишаються помірними у вересні

Міжбанківський обмінний курс залишався в проміжку 25,8-26,8 грн за долар США у вересні. Гривня ослабла в першій половині місяця і наближалась до 27 грн за дол. США, але повернулась до рівня меншого за 26 грн за дол. США в другій половині вересня. Як попит, так і пропозиція на міжбанківському ринку зросли у вересні у відповідь на сезонне зростання споживчого та інвестиційного попиту і зростання експорту зернових. НБУ допоміг зменшити коливання обмінного курсу, продавши 178 млн дол. США (і купи 48 млн дол. США в кінці місяця).

Успішне закінчення довго відкладеного другого перегляду Програми МВФ допомогло зменшити очікування про знецінення гривні. Міжнародні резерви стрімко зросли до 15,6 млрд дол. США у вересні, оскільки НБУ отримав 1 млрд дол. США від МВФ. Уряд також отримав 0,5 млрд дол. США чистих надходжень у іноземній валюті (1 млрд дол. США від гарантованих США єврооблігацій, 0,5 млрд дол. США витрачених на піврічний купон за реструктурованими Єврооблігаціями, збалансовані потоки за іншими показниками).

Міжнародні резерви НБУ

Джерело: НБУ

Державний борг: Збільшення зовнішніх запозичень

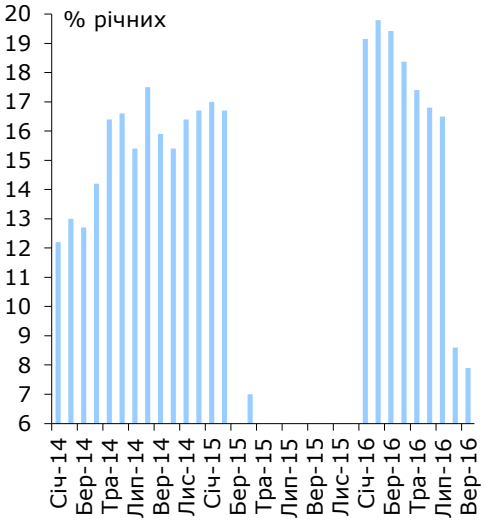
Зовнішній борг. 16 вересня, Україна отримала третій транш МВФ в 1,0 млрд доларів США після другого огляду своєї програми розширеного фінансування (EFF). Кошти було спрямовано в НБУ для поповнення валютних резервів.

Затвердження другого огляду програми стало позитивним сигналом для інвесторів та інших офіційних міжнародних донорів. Це дозволило уряду розмістити п'ятирічні облігації на суму 1 млрд дол. США під гарантії уряду США за найнижчою процентною ставкою (1,471% на рік).

Уряд розраховує отримати кредит в розмірі 0,6 млрд євро в рамках програми макрофінансової допомоги ЄС до кінця 2016 року. Для цього необхідно буде продовжити реформу енергетики.

Внутрішній борг. У вересні Міністерство фінансів розмістило ОВДП на суму 5,9 млрд грн із середньозваженою ставкою 7,9% річних порівняно із 4,7 млрд грн на 8,6% річних у серпні. Випуск індексованих (на дол. США) облігації зі ставкою 6,5% річних склав близько 85% від загального обсягу розміщення: їх було спрямовано на рефінансування 1,9 млрд грн індексованих облігацій, випущених в жовтні 2011 року. Уряд також деноміновані в іноземній валюті облігації на суму100 млн дол. США (6,5% річних)

Середньозважена доходність ОВДП

Джерело: НБУ

Таблиці

Економічні Тенденції		III 14	IV 14	I 15	II 15	III 15	IV 15	I 16	II 16	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-8,0	-10,1	-20,5	-20,0	-16,1	-13,0	3,7	2,0	-14,9	-14,0	-13,0	-1,7	2,9	3,7	3,7	3,1	2,0	1,7	2,0	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-16,4	-20,4	-29,7	-26,2	-20,9	-12,3	1,9	9,1	-18,9	-17,3	-12,3	-11,4	-2,0	1,9	8,5	9,3	9,1	9,3	11,9	…
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	16,0	2,2	-4,7	-9,3	-5,3	-4,8	-1,7	-0,3	-4,4	-4,7	-4,8	-2,5	-2,1	-1,7	-1,7	-1,3	-0,3	0,5	0,1	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-5,3	-7,5	-23,9	-24,6	-22,3	-20,7	1,6	2,3	-21,7	-21,4	-20,7	-1,4	-1,7	1,6	2,5	1,8	2,3	2,4	3,1	…
Середня заробітна плата	грн.	3463	3508	3650	4113	4313	4753	4622	5072	4532	4498	5230	4362	4585	4920	4895	4984	5337	5374	5202	…
ІСЦ	% дпр	17,5	21,8	45,8	57,5	51,9	43,3	20,9	6,9	46,4	46,6	43,3	40,3	32,7	20,9	9,8	7,5	6,9	7,9	8,4	7,9
ІВЦ	% дпр	26,9	32,8	51,7	37,9	32,5	25,4	10,5	15,7	30,2	25,1	25,4	21,2	17,4	10,5	10,1	16,4	15,7	18,3	18,9	19,6
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-16,4	-19,9	-31,4	-32,2	-29,8	-27,0	-16,4	-9,7	-28,9	-28,1	-27,0	-30,0	-18,6	-16,4	-12,3	-10,3	-9,7	-9,5	-8,5	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-24,8	-28,1	-33,1	-34,2	-31,8	-29,3	-10,9	-6,2	-30,4	-29,5	-29,3	-22,9	-14,0	-10,9	-8,3	-7,3	-6,2	-5,0	-2,0	…
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-3,0	-4,6	-0,6	-0,6	-1,0	-1,7	-1,6	-2,0	-1,5	-1,8	-1,7	-0,4	-1,1	-1,6	-1,7	-1,3	-2,0	-2,5	-3,6	…
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	-1,2	-2,6	-0,4	-0,1	0,1	-0,2	-1,0	-0,2	-0,3	-0,5	-0,2	-0,3	-0,5	-1,0	-0,6	-0,4	-0,2	-0,5	-1,4	…
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	13,0	13,1	13,3	13,4	13,5	12,7	13,2	13,5	14,0	14,1	14,1	15,6
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	23,5	13,8	0,9	-5,9	-8,6	0,8	-1,4	1,7	-4,3	-2,2	0,8	2,6	-0,9	-1,4	1,7	2,4	6,7	6,7	8,8	…
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	16,4	16,4	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	20,9	20,7	20,4	20,0	19,8	20,3	20,9	21,1	20,6	18,0	17,0	…
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	12,58	13,56	21,23	21,56	21,74	22,90	25,69	25,23	21,94	23,33	23,42	24,32	26,45	26,30	25,54	25,21	24,93	24,82	25,14	26,23
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	12,58	13,56	21,18	21,62	21,69	22,33	25,68	25,26	21,84	23,31	21,84	24,26	26,39	26,39	25,63	25,21	24,95	24,82	25,65	26,28
Обмінний курс, середній	євро	24,37	23,88	23,70	23,93	24,69	24,91	28,34	28,55	25,43	25,07	24,23	26,35	29,33	29,33	29,06	28,50	28,09	27,49	28,65	29,47

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]	2015[к]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1568,9	1979,5
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	132,2	90,6
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,9
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,5	-0,2
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,4
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,7
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	11,9	21,8
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,8	24,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3	10,6	15,7	24,2
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3	11,0	19,3	26,2

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14к	II 14к	III 14к	IV 14к	I 15к	II 15к	III 15к	IV 15к	I 16к	II 16к
ВВП	млрд. грн.	303,8	354,8	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	375,5	455,2	563,9	584,8	453,2	531,8
реальний ВВП	% дпр	-1,3	-1,2	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-17,0	-14,7	-7,2	-1,4	0,1	1,4
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	5,9	8,7	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-20,7	-28,1	-19,3	-13,0	-2,2	4,3
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,0	-0,9	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	2,7	-5,9	-1,7	8,1	0,1	-2,4
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	6,1	-18,1	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-22,8	-13,8	-6,3	1,4	4,2	17,6
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-7,4	-13,5	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-26,1	-22,1	-10,8	-5,8	-3,8	-6,5
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	1,3	-15,7	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-19,8	-32,1	-18,2	-17,3	-7,2	-0,1
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	5,7	21,7	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,8	-3,8	-3,6	-1,6	0,6
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-9,3	-9,9	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-24,4	-20,7	-7,9	-0,2	6,9	3,4
Будівництво (реальна)*	% дпр	-16,1	-19,4	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-30,4	-24,2	-9,1	10,8	6,8	14,9
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	0,2	-1,2	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-25,0	-19,8	-13,6	-6,1	3,7	7,1
Транспорт (реальна)*	% дпр	-1,7	-0,8	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-8,2	-2,3	-0,2	4,9	5,4	2,8
Платіжний баланс															
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,2	-2,3	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,4	0,3	0,2	-0,3	-1,2	0,6
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-8,4	-5,1	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-6,7	-2,4	1,5	0,9	-1,1	-6,9	2,9
Баланс товарів	млн. дол. США	-4635	-3677	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1111	-470	-662	-1066	-1655	-615
Баланс послуг	млн. дол. США	1349	1504	2575	1066	937	443	456	686	555	388	278	397	263	293
Поточні трансферти	млн. дол. США	533	589	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711	…	0
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1082	496	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818	1367	759
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	713	568	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13	11	0
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74	22,90	25,69	25,23
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69	22,33	25,68	25,26
Бюджет															
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	35,2	29,4	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,8	37,2	40,4	36,1	38,7
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5,3	5,1	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	5,6	6,6	6,3	7,4
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,1	3,4	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,5	1,7	3,6	2,4
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,7	9,0	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,2	10,0	10,6	11,7	13,4
Акцизні збори	% від ВВП	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,7	4,0	4,2	6,0
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,9	35,8	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,6	35,0	32,5	54,2	35,3	41,8
Поточні видатки	% від ВВП	35,6	33,9	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,7	29,9	49,2	34,4	39,9
Капітальні видатки	% від ВВП	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,6	5,0	0,9	2,0
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-1,9	-6,3	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	3,7	-0,4	4,4	-13,9	0,9	-3,3
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Банківський сектор															
Грошовий агрегат М0	% дпр	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1	-5,3	0,3
Грошовий агрегат М2	% дпр	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0	-1,7	6,3
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0	4,3	9,4
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4	-16,1	-2,7
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8	-16,6	-13,3
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9	-15,0	-2,0
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5	-18,1	-10,3
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4	55,6	54,5
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1	8,9	9,1

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
к Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Микола Риженков
ryzhenkov@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Артур Ковальчук
kovalchuk@ier.kiev.ua

Ольга Красовська
krasovska@ier.kiev.ua

Олександр Крініцин
krinitsyn@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Тетяна Олійник
oliinyk@ier.kiev.ua

Вікторія Беспалько
bespalko@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Олекса Степанюк
stepaniuk@ier.kiev.ua

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.